

Scoubidou!

*“Goeie morgen, morgen, goeie dag
Goeie morgen, goeie morgen
Blij dat ik je weer vanmorgen zag”*

(Nicole en Hugo, 1971)

Inhoud

Een zakje Treets en Forrest Gump	8
De actualiteit van de 70's	14
10 april 1970	18
De film in de 70's	38
1 januari 1971	42
Internationale muziek in de 70's	78
5 september 1972	82
Buitenlandse televisie in de 70's	100
18 november 1973	104
Muziek in Vlaanderen in de 70's	122
6 april 1974	126
Vlaamse televisie in de 70's	142
15 februari 1975	146
Sport in de 70's	170
3 januari 1976	174
Speelgoed in de 70's	200
16 augustus 1977	204
Looks in de 70's	214
11 oktober 1978	218
Vervoer in de 70's	234
29 januari 1979	238
Producten van de 70's	258
Epiloog	262

Een zakje Treets en Forrest Gump

Dit boek gaat over de jaren zeventig van de vorige eeuw – de seventies.

Het is een boek vol herinneringen aan mensen en dingen, aan liedjes, aan vrolijke en pijnlijke gebeurtenissen, aan overwinningen en nederlagen, aan zalige zomers en strenge winters.

We hebben de seventies gezichten gegeven, u vindt in dit boek mensen van vlees en bloed. U kunt ze nu zomaar nog ergens tegen het lijf lopen: Rita in Hulst, Jean in Beveren, Herman in Brakel, Paul in Anderlecht, Rik in Wilrijk, Jef in Lede, Willeke in Limburg, net over de grens met Nederland. U kunt ze op het podium zien en ze om een handtekening vragen, en met hen op de foto gaan, Willy en Micha zullen dat met veel plezier doen.

Met hen hebben we honderduit gepraat, en ze hebben ons prachtige, doorleefde verhalen verteld, over de tijd zoals ze zich die zelf herinneren. Ze hebben de jaren zeventig gereconstrueerd vanuit hun eigen beleving. Altijd waren de feiten tot in de kleinste details correct, alsof onze gesprekspartners een schuifje in hun geheugen opentrokken waardoor al die warme, hilarische, en – ook dat – schrijnende momenten weer tot leven kwamen. De meeste van deze verhalen hebben we in dit boek opgenomen. Andere gesprekken hebben we bewaard voor onze show die we over de seventies gebouwd hebben. U vindt ons daarmee ‘overal te lande’, en op de sociale media.

Zelf waren we jong, heel jong tussen 1970 en 1979. Het waren voor ons de jaren van hinkelen op straat, en knikkeren, van rolschaatsen en blauwe plekken en kapotte knieën, en geschaafde armen, van spelen met de tollen – wie was een ‘kapper’, wie was een ‘trekker’? – van barbiepoppen, en spelkaarten tussen de spaken van de wielen van onze fietsen, omdat we toch eigenlijk liever een brommer wilden hebben. Het waren tijden van posters op onze kamers, van David Bowie en David Cassidy, van Billitis en Mud, van Talking Heads en the Sex Pistols. Het waren voor ons tijden van onze kinderjaren, genietend van een zakje Treets, lekkere pindanoten met een bruin laagje erover – pas later kwamen de kleurtjes in de zakjes. Treets waren dan M&M’s geworden. We waren toen geen kinderen meer, we moesten studeren, we hadden een parka, en puisten, we moesten staken tegen het te hoge inschrijvingsgeld aan de universiteit, en deden een vakantiejob, tussen de planten, in de velden rond ons dorp, of achter de kassa en in het magazijn van de buurtwinkel – de eerste supermarkt eigenlijk.

Het is een boek vol herinneringen die vaak zomaar in ons opborrelen. Ineens waren ze daar: een flard muziek uit het open raam van een huis – het was *‘I’m Not In Love’* van 10 CC, het was de stem die de fluisterende woordjes sprak, en direct was het weer 1975, direct kregen we weer ons rapport, in het middelbaar, de zomer werd direct weer schitterend, zonnig en warm.

Waren de seventies zulke mooie jaren? Ach, misschien wel. Ach, misschien niet. In ieder geval staan ze in ons geheugen gegrift. Het waren jaren die vol van verwachting waren. Het waren jaren dat het gemakkelijk ging, in het begin althans. Omdat we jong waren? Omdat we nieuwe dingen leerden kennen? Omdat geluk toen heel gewoon was? Wie weet.

Herman Verbruggen – acteur, performer, u kent hem zeker en vast uit *F.C. De Kampioenen*, hij is er de onnavolgbare ‘Markske’ – omschreef

het ons uiterst treffend. Hij noemde de seventies de jaren van de Saromapudding: “Op zaterdagavond, om een uur of zes, halfzeven moest iemand in ons gezin de anderen erop attenderen dat het tijd was voor Saromapudding. Die pudding moest niet gekookt worden, het was gewoon een halve liter melk, met daarin poeder, en maar opkloppen, in potjes gieten en in de kelder zetten, want daar stond de pudding koel. In de kelder, juist. Want een ijskast hadden we nog niet. Hoe kouder de pudding, hoe lekkerder. Dan, als die opgesteven was, zaten we daar mee voor de televisie, voor *‘Spel zonder Grenzen’*, of soms heel laat op de avond, *‘Mannix’*. Ons vader at een appelsien. Saromapudding was tof. Het was een teken dat de wereld aan het veranderen was, het was iets wat snel klaar was, er moest niet te veel tijd ingestoken worden. Het was de voorbode van al die wonderen die nog op ons af gingen komen. En tegelijk was het van een ontroerende eenvoud: hoe blij konden we zijn met een pudding? Hoe blij konden we zijn met zoiets kleins?” Herman heeft gelijk.

We bespreken de tien jaren uit de seventies aan de hand van telkens een specifieke dag: we kozen voor elk jaar een dag waarop iets speciaals gebeurde. Van ABBA dat het Eurovisiesongfestival won tot de aanslag op de Olympische Spelen en de overstromingen in Ruisbroek. We gebruikten deze dag als een kapstok waar we de verhalen aan ophingen, we gingen als het ware op stap, met telkens een dag als startpunt. We lieten ons op de wijze van Forrest Gump leiden door wat het toeval op ons pad bracht: een lied, een uitspraak, een zege...

Onze keuze werd een uiterst subjectieve en onvolledige keuze. Er konden tientallen andere keuzes gemaakt worden, dat beseffen we maar al te goed. Elke afslag die we namen naar een nieuw verhaal kon ook een andere afslag geweest zijn, even aantrekkelijk, even nostalgisch, even uitdagend. U zal merken dat we niet schrijven over het werelduurrecord van Eddy Merckx in 1972. U zal merken dat we wél schrijven over de zege van Wilfried Reybrouck in de Giro van 1974, en hoe hij

twee dagen later al buitentijd arriveerde. Waarom? Omdat we die afslag namen, zo eenvoudig was het (en zo moeilijk: we moesten immers veel aan ons – en aan u, beste lezer – laten voorbijgaan. Misschien maken we er nog een nieuw boek mee, ooit). Wat wél een constante werd: onze voorliefde voor sport – wielrennen en voetbal! – en muziek, véél muziek. U mag van ons ook een inkijk in de maatschappelijke en politieke wereld verwachten, maar met mate. Eigenlijk wordt dit een ‘licht’ boek, met veel ontspanning. We schreven geen geschiedenisboek.

“Ja, maar”, zult u zeggen, “de titel van dit boek, dat klopt toch niet?” U heeft gelijk: een scoubidou is niet uit de jaren zeventig, zo’n ding bestond al langer. Edoch: we hebben voluit voor ‘*Scoubidou!*’ (mét uitroepteken!) gekozen. Waarom? Omdat het een hebbing was dat iederéén had in de seventies. Omdat we het met z’n allen leuk vonden om er mee te gaan vlechten, in alle kleuren die in het winkeltje op de hoek van de straat voorhanden waren. Omdat een scoubidou ons katapulteert naar de tijd van toen.

En het klinkt nog mooi ook. Ja, toch?

We hebben dit boek gemaakt in tijden van corona. Het waren verwarrende tijden, eigenlijk voelden ze, met heel veel nuance, aan als 1973. Toen was er de oliecrisis, met autoloze zondagen: alleen essentiële verplaatsingen mochten toen gebeuren – u kent het gevoel. Gaan we ons de maanden in 2020 ooit herinneren als een periode waarin we blij waren met kleine dingen: een puzzel op zaterdagmiddag, thuis in ons kot? Een film op Netflix (en nog een, en nog een)? Een fietstocht langs voor de rest verlaten wegen? Een cake die we wilden leren bakken, en die ook nog lukte? Zullen we het vogelvrije gevoel onthouden zoals in november 1973 toen we rolschaatsten over de autostrade?

Of zullen we ons 2020 ooit herinneren als een crisis, een diepe maatschappelijke, economische put waaruit we met veel vallen en opstaan zijn recht gekrabbeld, zoals we dat ook na 1973 toch gedaan hebben? We weten het nog niet.

In ieder geval: ga even zitten, beste lezer. Maak het u gemakkelijk, en geniet van Samantha en Nicole en Hugo, van de roze, de gele en de groene trui, van zeven anjers, en de goal van Julien, van de jongen met zijn bazas, en de schitterende trap van Paul die een ander vervolg verdiende.

Scoubidou!

Filip Osselaer en Leen Demaré

Voorjaar 2020

De actualiteit van de 70's

Eerste zomertijd

Vanaf 1977 verzetten we aan het begin van de zomer onze klok een uur vooruit. Maar dat was zeker geen unicum. In de Tweede Wereldoorlog introduceerde de Duitse bezetter al het systeem, na de oorlog werd het echter afgeschaft.

Apollo 13

“*Okay Houston, I believe we've had a problem.*” Met die woorden maakte astronaut Jim Lovell bekend dat een zuurstoftank van Apollo 13 was ontploft. Alles werd in het werk gesteld om een catastrofe te vermijden. Uiteindelijk kon de bemanning op 17 april 1970 veilig landen in de Stille Oceaan.

Bloedbad OS München

In de nacht van 4 op 5 september 1972 drongen leden van de Palestijnse terreurbeweging ‘Zwarte September’ het Olympisch Dorp in München binnen en gijzelden de Israëlische

delegatie. Hun eisen? De vrijlating van 234 Palestijnen die werden vastgehouden door de Israëliërs. Het resultaat? Verschillende doden en een trauma dat achterbleef.

Staatshervorming

In de jaren 60 werd België opgedeeld in de vier taalgebieden, maar het was pas in 1970 dat ons land een eerste echte staats-hervorming onderging. Het was onder leiding van eerste minister Gaston Eyskens dat er nieuwe wetten kwamen die het samenleven tussen Vlamingen en Walen moesten regelen.

Egmontpact

“Voor mij is de grondwet geen vodje papier.” Het zijn de legendarische woorden die premier Leo Tindemans in 1978 uitsprak vlak voor hij zijn ontslag bij de koning ging gaan aanbieden. De reden? De uitvoering van het Egmontpact dat ervoor moest zorgen dat België een federale staat zou worden.

Rapport Club van Rome

De verwoestende impact van de industrie op het milieu? Vanaf 1972 begon men er steeds meer over na te denken dankzij het rapport van een onafhankelijke vereniging van Europese wetenschappers. Het rapport kreeg de onheilspellende titel ‘*Grenzen aan de groei*’. Met andere woorden: de groei moest stoppen of anders was de natuur compleet om zeep.

Autoloze zondagen

Rolschaatsen op een verlaten autosnelweg? Dat moet wel in de jaren 70 geweest zijn. Toen de olie-exporterende landen besloten om in 1973 de oliekraan dicht te draaien bij het uitbreken van de Jom Kipoeroorlog, schoten de brandstofprijzen de hoogte in. Onder meer ons land en Nederland besloten toen om enkele autoloze zondagen in te voeren.

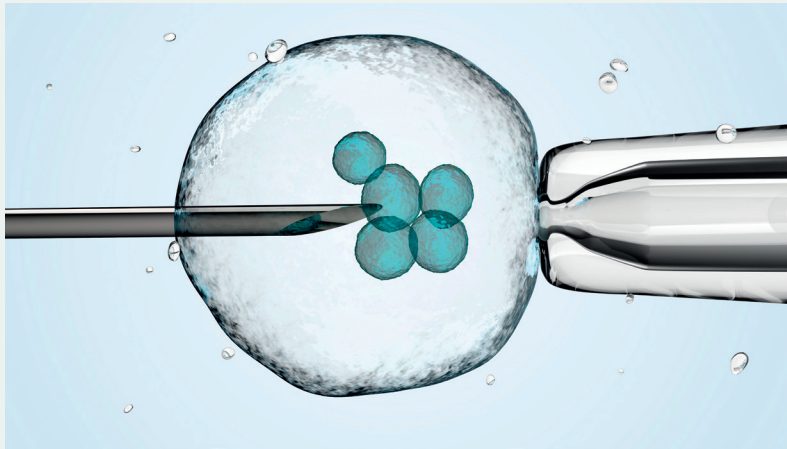
“File:Rolschaatsers en fietsers op een autoloze straat, Bestanddeel-nr-926-8030.jpg” by Annetje is licensed under CC0 1.0)

Eerste proefbuisbaby

Het is een vraag die vaak opduikt op quizavonden: “Hoe heette de eerste proefbuisbaby?” Het antwoord is Louise Brown. Haar ouders waren de eersten die een zogenoemde IVF-behandeling

ondergingen. Op 25 juli 1978 kwam het meisje kerngezond ter wereld in het Engelse Lancashire, en dat was meteen een primeur voor de medische wereld.

Vietnam

De oorlog in Vietnam verdeelde Amerika tot op het bot toen steeds meer beelden van napalmslachtoffers en gruwelijke moorden begonnen binnen te sijpelen. Ook de media begonnen een kritischer toon aan te slaan. Uiteindelijk moest het Amerikaanse leger zich met gebogen hoofd terugtrekken uit het land. Het was meteen een unicum voor de grootmacht.

Watergate

De hele Watergate-affaire blijft een smet op de politieke carrière van voormalig Amerikaans president Richard Nixon. Begin jaren 70 bleek dat er in de aanloop naar de verkiezingen af luisterapparatuur

werd geplaatst in het hoofdkantoor van de Democratische Partij en nadien in het Witte Huis. Het hele schandaal leidde ertoe dat Nixon moest aftreden.

10 april 1970

In Ukkel werd het volgens de metingen van het KMI 6.9 °C, de minimumtemperatuur zakte tot -0,2 °C, de zon scheen een uur en vijfenvijftig minuten, er viel een lichte regen – goed voor 3,9 liter per vierkante meter. Er was geen nummer 1-hit in de BRT 2 Top 30, die bestond immers nog niet.

Het was raar wakker worden, die vrijdag, 10 april 1970.

Het hing al een tijd in de lucht, het gonsde van de geruchten. Maar nu, vandaag, stond het zwart op wit in de krant – in de *Daily Mirror*, bijvoorbeeld: *'Paul Quits The Beatles'*. Het was vanzelfsprekend voorpaginanieuws, want Paul McCartney stapte uit de bekendste en meest geliefde popgroep. Rechtsboven op de frontpage van de *Daily Mirror*, stond een foto van McCartney, een soort van pasfoto was het, niet echt flatterend, het was Paul met een ongemakkelijke lach op zijn gezicht, wat verkrampt, hij was gekleed in een zwart kostuum en een bleek hemd met lange revers.

Links op de voorpagina van de Britse krant stond nog een andere foto. Het was de foto van een moeder en haar dochter, ze hadden dezelfde ogen, dezelfde blik, dezelfde lippen. Het kindje op de schoot leek als twee druppels water op haar mama. Het beeld hoorde bij het verhaal over een kidnapping die na twintig uur tot een goed einde gekomen was. Op woensdag 8 april had een taxi halt gehouden voor de deur van de woning van mevrouw Jeanine Benaïnous in de straten van Parijs, in het zestiende arrondissement, daar lagen de betere wijken van de stad,

de duurste quartiers, Quartier d'Auteuil, Quartier de la Muette, Quartier de la Porte-Dauphine, Quartier de Chaillot, in de buurt van Parc des Princes. Het was nog vroeg in de ochtend, pas over een half uur begonnen de lessen voor haar dochter van zes, Carole. In het deftige arrondissement hadden de even deftige burens enkele maanden eerder onder mekaar afgesproken dat ze hun kinderen voortaan per taxi naar school zouden laten brengen. De taxi zou voorrijden, de kinderen zouden instappen. Dat vonden de ouders veilig, en ze hadden zelf geen gedoe met brengen en halen. In de beschermende cocon achteraan in de auto kon hun kinderen niets gebeuren.

Taxi!

De ochtend van 8 april stond de taxi er dus weer. Madame Jeanine stapte naar buiten met Carole, ze gaf haar dochttertje een kus, ze liet haar instappen en wuifde nog eens naar de wegrijdende taxi. Carole was weer veilig en wel op weg naar school, in de Avenue La Bourdonnais, in het zevende arrondissement, op de *rive gauche*, rond de Eiffeltoren. Alleen: Carole kwam die dag niet aan op school, de directie maakte zich in de loop van de eerste uren van de schooldag zorgen, tegen de middag belden ze naar het huis van de familie Benaïnous. Of Carole misschien ziek was? Paniek! Waar was het meisje? Later die woensdag ging de telefoon weer. Carole was niet in haar vaste taxi gestapt, vertelde iemand aan de andere kant van de lijn. Madame Jeanine had die ochtend niet goed opgelet, ze had te veel vertrouwen gehad in de voorrijdende auto. "We hebben uw dochter, madame". De kidnapper van het meisje vroeg 30.000 Franse francs – omgerekend is dat 4.462 euro – , af te leveren ergens op een plek langs de Route Nationale 3. De familie deed wat gevraagd werd, het geld werd langs de weg gedeponneerd, op 9 april hield weer een taxi halt in het zestiende arrondissement. Carole stapte uit, er

was nog geen volle dag verstreken, de kidnapping was ten einde. Op de foto in de *Daily Mirror*, op 10 april, lachte het zesjarige meisje guldig in de lens van de camera. Eind goed, al goed.

Op 7 december 1970 schreef *Le Monde* – de Franse kwaliteitskrant – dat '*le ravisseur de Carole Benaïnous avait un complice*' – de ontvoerder, de kidnapper van Carole had een medeplichtige. De taxichauffeur Mohamed Liefrenni - '*de nationalité tunisienne*', voegde de krant eraan toe – werd geholpen door een vriend, Mohand Berkit, die – zo bleek uit het politieonderzoek – ondertussen naar Tunesië gevlucht was. Liefrenni was aangehouden, nadat hij op 30 november wéér naar het zestiende arrondissement was gereden, en wéér een kind had ontvoerd. Een jongen was het nu – Alain Lebard, van zeven jaar oud. Hij had 50.000 Franse francs gevraagd deze keer, zo'n 7.436 euro. En wéér had hij het kind teruggebracht naar huis, gezond en wel '*sain et sauf*' schreven de kranten. Er werd wat meewarig gedaan over de man, met zijn twee klunzige pogingen tot ontvoering. Ach, schreef *Le Monde*, de taxichauffeur had dingen willen doen die hij eigenlijk niet aankon. Hij had in een te hoge klasse willen spelen als het op misdaad aankwam. Het ging allemaal zijn petje te boven: '*Commis aux mêmes endroits, dans les mêmes conditions, ces enlèvements, tant par l'analogie que par la naïveté de leurs scénarios, ne pouvaient que désigner un homme qui s'était risqué dans une entreprise "au-dessus de ses moyens"*'. *Le Monde* noemde Mohamed Liefrenni naïef in zijn manier van handelen, het was twee keer gestuntel geweest, twee keer in dezelfde voorname buurt, twee keer op dezelfde manier, twee keer met een – al bij al – kleine som als losgeld. De ouders hadden de dertigduizend en vijftigduizend Franse francs zonder dralen naar de afgesproken plaats gebracht. Dat geld hadden ze natuurlijk over hun kinderen.

Maar de krant voegde nog iets toe aan het relaas van die dagen. Het was niet alleen het gestuntel en de naïviteit die ervoor gezorgd hadden dat Liefrenni en zijn kompaan tegen de lamp gelopen waren, liet de